

NIPO Neformalni izobraževalni program za odrasle

1. IME PROGRAMA:

Hitro (slikovno) branje za učinkovitejše delo(vanje)

f3 – Pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti, temeljnih zmožnosti in izboljšanje splošne izobraženosti

2. NAMEN PROGRAMA:

Temeljni namen programa je omogočiti odraslim nadgrajevanje jezikovnih kompetenc in spretnost branja ter razumevanja različnih besedil, razumevanje procesov branja, razumevanja besedil ter hitrejša in učinkovitejša procesiranje informacij iz besedil.

1. Pridobljeno znanje omogoča udeležencu krepiti izražanje, širi njegov besedni in pomenski zaklad.
2. Udeleženci so seznanjeni z biološkimi osnovami delovanja vida in možganov in drugih dejavnikov, ki so vključeni v proces zaznav in branja.
3. Predstavljeni so načini, kako kompetence, pridobljene na izobraževanju, prenesti na druga področja delovanja.
4. Spoznajo se z različnimi vidiki osebnostne rasti in osnovami NLP ter zavestnega delovanja, ki se uporabljajo kot orodja pri usvojitvi tehnike hitrega branja.

V programu je pričakovano najbolj poudarjena kompetenca pismenosti oz. jezikovna kompetenca, podrobneje vezana na branje in razumevanje besedil. Druge ključne kompetence se v programu izvajajo posredno.

3. CILJNA SKUPINA:

Ciljna skupina so odrasli in tudi ranljive skupine posameznikov z nizkim izobrazbenim profilom (srednješolsko izobraževanje – ISCED 3 ali manj), aktivni, ki so stari 55 let ali več (zaposleni ali iskalci zaposlitve), tujci.

Ciljna skupina so tudi vsi ostali odrasli, ki želijo:

- učinkoviteje in hitreje brati,
- iz besedil učinkoviteje procesirati informacije,
- prebrati ali analizirati večjo količino besedil,
- razširiti percepcijo in usvojiti drugačne pristope k reševanju vsakdanjih izzivov,
- gojiti ljubezen do branja.

4. CILJI IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA:

Udeleženec programa se celostno usposablja za hitro branje.

Program je zasnovan v dveh delih.

V prvem delu udeleženci spoznajo čutne zaznave in vsakdanje nezavedno in ponotranjeno delovanje; tudi glede branja in analize besedil. Kompetenca branja in analize besedila je neločljivo povezana z vsakdanom, strokovnim delom, odzivi, hobiji, potovanji...

V drugem delu tečaja se udeleženci spoznajo s strukturo in tehniko branja z vsemi potrebnimi elementi procesa branja. Predstavljene so tehnike hitrega branja, njeni uporabni vidiki ter sistematična vadba vsake tehnike hitrega branja v daljšem časovnem okviru. Besedila obsegajo poljudne teme, vrste besedil, poljudno-strokovna besedila, strokovna besedila, ter besedila v tujih jeziki (le-ta so prilagojena udeležencem), ki vsebinsko dopolnjujejo obravnavane teme.

Program je zastavljen na način, da udeleženec preko teoretičnih osnov, prepletenih s praktičnimi primeri in številnimi enostavnimi, tudi fizičnimi vajami, začne zavestno odpirati in krepiti vse potrebne aspekte, ki so predpogoj za uspešno hitro branje. Obravnavane tematike se prepletajo ter med tečajem nadgrajujejo; udeleženec se postopoma in nevsiljivo pripravlja na povsem nov pristop rokovanja z besedili in zaznavami.

Z namenom širiti obzorja in stopanja iz cone udobja (kar učenje hitrega branja je) se v sklopu tečaja predstavijo tudi tehnike umirjanja, dihanja in samoregulacije, ki zmanjšujejo stres in hkrati odpirajo pozitiven odnos do novega.

Z razvojem kompetence pismenosti bo udeleženec dosegel sledeče cilje:

- razvoj metodologije branja,
- razvoj razumevanja besedil glede na namen in okoliščine,
- razvoj razumevanja besedil ne glede na formo ali temo besedila,
- razvoj sistematičnega in hitrega iskanja ključnih informacij v besedilu.

Z razvojem jezikovne kompetence bo udeleženec dosegel sledeče cilje:

- razvoj besednega in simbolnega zaklada,
- razvoj medsebojne povezanosti jezika in konteksta okolja delovanja.

Z razvojem osebnostne, družbene in učne kompetence bo udeleženec dosegel sledeče cilje:

- razvoj ustreznega jezikovnega odzivanja glede na okoliščine,
- razvoj ustrezne strategije za razumevanje besedil ter za tvorjenje govornih in pisnih besedil,
- razvoj strategije za sodelovanje v pogovoru in razpravi,
- razvoj vidnega polja,
- razvoj mišljenja izven lastnih standardnih načinov razmišljanja,
- razvoj čustvene samoregulacije in odnosa do delovanja,
- razvoj odnosa in odgovornosti do dela (načrtovanje dela, prioritete, organizacija časa).

Z razvojem digitalne kompetence bo udeleženec dosegel sledeče cilje:

- sposobnost uporabe digitalnih učnih virov (priročniki, digitalne vadnice, iskanje dodatnih informacij za aktualno temo, spletna predavanja na dodatne teme).

5. KATALOG ZNANJA ALI VSEBINA PROGRAMA:

STRUKTURA IN VSEBINSKA ZASNOVA PROGRAMA

Program se osredinja na sledeče temeljne kompetence:

- pismenost,
- jezikovne kompetence,
- osebnostne, družbene in učne kompetence,
- digitalne kompetence.

Razvoj slednjih kompetenc:

SPORAZUMEVANJE V MATEREM JEZIKU (JEDRNA PISMENOST)

- pismenost;
- jezikovne zmožnosti;
- branje;
- analiza besedil;
- zmožnosti multikulturne zavesti.

URJENJE KONCENTRACIJE IN SPOMINA

- osredotočenost na problem;
- urjenje koncentracije in fokusa;
- urjenje spomina;
- osebnostne in socialne zmožnosti ter zmožnosti učenja.

OPREDELITEV ZNANJA IN SPRETNOSTI**Modul 1: BIOLOŠKE OSNOVE DELOVANJA OČI, VIDA in MOŽGANOV (8 ur)**

Področja temeljne zmožnosti	Znanje	Spretnosti
Ozaveščanje čutov vida, ravnotežja, sinhronega delovanja možganov	- Udeleženec pozna načine za zavestno gledanje, - udeleženec pozna proces zaznave vida, - udeleženec pozna osnove delovanja organov vida in možganov, - udeleženec spozna vaje: • za treniranje očesnih mišic, • sproščanje oči, • korekcijo vida, • ravnotežja/osredotočenja • usklajeno delovanje obeh možganskih polovic.	- Udeleženec razume in ozavesti osnove delovanja čuta vida in možganov, - udeleženec razvije sistem vaj za izboljšanje vida in ravnotežja, - udeleženec razvije sistem vaj za usklajeno delovanje možganov.
Zaznave, spomin, iluzije in različnost pogledov	- Udeleženec spozna 5 čutil in povezave med njimi, - udeleženec spozna, kako deluje spomin, - udeleženec spozna vaje in principe za povečanje zavedanja.	- Udeleženec ozavesti svoja čutila, razume kako delujejo in so med seboj povezana, - udeleženec razvije sistem vaj za ozaveščanje čutil, - udeleženec se nauči oz. uri v razmišljanju izven svojih okvirov dojemanja.
Čustva	- Udeleženec spozna osnove čustev in čutenja, - udeleženec spozna avtogeni trening kot eno izmed orodij za ozaveščanje in upravljanje s čustvi.	Udeleženec dobi orodja za zavestno prepoznavanje svojih čustev in reakcij.

Modul 2: UVOD v BRANJE (6 ur)

Področja temeljne zmožnosti	Znanje	Spretnosti
Struktura jezika	- Udeleženec prejme pregled strukture in nivojev jezika, - udeleženec spozna osnovne pojme besedil, - udeleženec spozna kaj je motivacijski aspekt branja, - udeleženec spozna osnove tehnike miselnih vzorcev.	Udeleženec pridobi sposobnost prenesti in predstaviti ključne pojme in informacije iz besedila v organizirano obliko slikovno-asociativne kompozicije.
Ozaveščanje mehanizmov vida	- Udeleženec spozna biološki mehanizem vida ter stereogledanje in 3D vid, - udeleženec spozna fizikalne in biokemijske vidike vida.	- Udeleženec razume, kako deluje vid v globino, - integracija zavedanja delovanja vida.
Branje	Udeleženec spozna: - definicije branja, - strukturo procesa branja, - dejavnike, ki vplivajo na branje, - fonološko zavedanje. - Vaje: priprava percepcije na hitro branje.	- Udeleženec pridobi sistematičen vpogled v proces branja, - ozavešči princip branja.

Modul 3: HITRO BRANJE (26 ur)

Hitro branje	Teoretične osnove – udeleženec spozna: - kaj je hitro branje, - prednosti hitrega branja, - vrednotenje uspešnosti, - napačna pojmovanja o branju.	Udeleženec razume kaj pomeni hitro branje in pozna njegove prednosti.
Metode hitrega branja	- Udeleženec spozna Metodo preletavanja (navpično branje), - udeleženec spozna Metodo preskakovanja (ključne besede), - udeleženec spozna Metodo diagonalnega branja.	- Udeleženec usvoji različne tehnike hitrega branja, - udeleženec pridobi sposobnost branja besedil v nekonvencionalnem zapisu.
Hitro branje	- Udeleženec vadi hitro branje (Praktične vadbe hitrega branja).	- Udeleženec razume prednosti vseh 3 metod hitrega branja in je vešč njihove uporabe.

6. TRAJANJE IZOBRAŽEVANJA:

40 pedagoških ur organiziranega izobraževalnega dela z udeleženci.

7. IZPITNI KATALOG ALI DRUGI NAČINI PREVERJANJA ZNANJA:

V programu se preverjajo znanja in spretnosti s samoevalvacijo udeležencev izobraževanja ob udeležbi in med celotnim programom.

8. POGOJI ZA VKLJUČITEV:

Pogoja za vključitev sta znanje slovenskega jezika in pismenost. Sicer pa posebnih pogojev za vključitev ni.

9. POGOJI ZA NAPREDOVANJE IN DOKONČANJE PROGRAMA:

Pogoja za pridobitev potrdila o usposabljanju sta aktivno sodelovanje v programu in udeležba v 80-odstotkih (32 ur) organiziranega izobraževanja.

10. ORGANIZACIJA PROGRAMA:

1. Andragoške oblike dela

Program predvideva individualno in skupinsko obliko dela.

Organizirano izobraževanje poteka v obliki skupinskega tečaja in traja 40 izobraževalnih ur.

Pri udeležbi tečaja so zaradi lažje fizične aktivnosti priporočljiva udobna oblačila in ležalna podloga.

Skupinski tečaj obsega podajanje teoretičnih znanj kot tudi praktične vaje za udeležence.

Programa bo izpeljan v strnjenih vsebinskih sklopih, predvidenih po programu.

Zaporedje vsebinskih sklopov se lahko prilagaja ciljni skupini; s tem zagotavljamo fleksibilnost v izvedbi programa in prilagojenost udeležencem. Pri organizaciji, izvedbi, pri vsebinskem in terminskem načrtu programa se izvajalec v največji možni meri udeležencem prilagodi.

2. Učne oblike in metode

Za čimbolj optimalno izkoriščen čas izobraževanja program predvideva uporabo in kombinacijo različnih metod dela. Na začetku vsakega vsebinskega sklopa se uporabi frontalna metoda, ki temelji na prikazu uporabe programa s pomočjo teoretičnih osnov, uporabnih primerov, demonstracija vaj in podajanju samostojnega dela. Za doseganje aktivnega sodelovanja udeležencev so priporočljive različne oblike dela individualno in/ali v manjših skupinah na primerih iz prakse z uporabo digitalnih virov, ki jih lahko predlagajo tudi udeleženci sami.

Z namenom dodatnega utrjevanja obravnavanih vsebin bo vzporedno potekalo tudi organizirano samostojno učenje. Udeleženec se uči sam ob pomoči multimedijskih sredstev, digitalnih virov, mentorja in gradiva, ki je prirejeno za samostojno učenje.

3. Način in potek evalvacije programa

Po končanem programu bodo udeleženci izpolnili anketo o izvedbi programa. Namen ankete je spremljanje kakovosti izvedbe programa. Izpolnili jo bodo v elektronski obliki.

4. Priporočeno število udeležencev

Priporočeno število udeležencev v posamezni izvedbi programa je do 15 udeležencev.

5. Časovna razporeditev

Izobraževanje poteka po vnaprej določenem urniku. Možne so različne časovne razporeditve poteka izobraževanja – 1 do 2-krat tedensko po dve do pet šolskih ur.

11. ZNANJE IN USPOSOBLJENOSTI STROKOVNIH DELAVCEV:

Struktura programa	Strokovni delavec	Znanje s področja	Usposobljenost s področja
vsi vsebinski sklopi	predavatelj	• teorije branja; • jezikoslovja; • biologije in psihologije človeka; • usposobljenost za razvijanje novih kompetenc in novega znanja pri udeležencih; • uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije v formalnih učnih situacijah; • obvladovanje tehnik hitrega branja.	• visokošolska ali univerzitetna izobrazba; • izkušnje na področju andragoškega ali pedagoškega izobraževanja.

12. POTRDILO O USPOSABLJANJU

Udeleženci programa dobijo ob koncu potrdilo o usposabljanju in prilogo s popisom pridobljenih kompetenc po programu.

Udeleženec/ka je teoretično in praktično spoznala različne metode hitrega branja: metodo preletavanja, metodo preskakovanja in metodo diagonalnega branja. Prav tako pa je udeleženec/ka ozavestila čutila in spoznal/a vaje za sproščanje čutil, kar je pomembno pri izvajanju tehnik hitrega branja. S tem je udeleženec/ka izboljšal/a svojo učinkovitost na področju hitrosti pri delu z besedilom.

V skladu z zastavljenimi cilji programa udeleženci z vključitvijo nadgradijo naslednje temeljne kompetence:

Udeleženec/ka je s programom nadgradil/a sporazumevanje v maternem jeziku (jedrna pismenost):

- pismenost,
- jezikovne zmožnosti,
- branje,
- analiza besedil,
- zmožnosti multikulturne ozavesti.

Udeleženec/ka je s programom uril/a koncentracijo in spomin:

- osredotočenost na nalogo,
- urjenje koncentracije in fokusa,
- urjenje spomina.

Udeleženec/ka je s programom nadgradil/a kompetenco pismenosti:

- metodologijo branja,
- razumevanje besedil glede na namen in okoliščine,
- razumevanje besedil ne glede na formo ali temo besedila,
- sistematično in hitro iskanje ključnih informacij v besedilu.

Udeleženec/ka je z razvojem jezikovne kompetence nadgradil/a:

- besedni in simbolni zaklad,
- medsebojno povezanost jezika in konteksta okolja delovanja.

Udeleženec/ka je z razvojem osebnostne, družbene in učne kompetence pridobil/a sledeče:

- razvoj ustreznega jezikovnega odzivanja glede na okoliščine,
- razvoj ustrezne strategije za razumevanje besedil ter za tvorjenje govornih in pisnih besedil,
- razvoj strategije za sodelovanje v pogovoru in razpravi,
- razvoj vidnega polja,
- razvoj mišljenja izven lastnih standardnih načinov razmišljanja,
- razvoj čustvene samoregulacije in odnosa do delovanja,
- razvoj odgovornosti in odnosa do dela.

Udeleženec/ka je z razvojem digitalne kompetence nadgradil/a:

- sposobnost uporabe digitalnih učnih virov (priročniki, digitalne vadnice, iskanje dodatnih informacij za aktualno temo, spletna predavanja na dodatne teme).